

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Beslutande
Minister

Annette Holmberg-Jansson

Föredragande
Jurist

Marcus Söderholm

Justerat
Omedelbart

Nr 6

Utlåtande om social- och hälsovårdsministeriets
anvisning: Tillämpning av lagstiftningen om
yrkesutbildade personer i utvecklingen av
verksamhetsmodeller för uppgiftsstrukturerna och
uppgiftsfördelningen för social- och
hälsovårdspersonalen.

ÅLR 2023/1560

22 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att skicka utlåtande till Social- och hälsovårdsministeriet enligt **bilaga S323E05**.

Hänvisning
Er begäran om utlåtande 14.02.2023
VN/3955/2023

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson
Jurist Marcus Söderholm,
telefon +358 (0)18 25000 (växel)
marcus.soderholm@regeringen.ax

registratorskontoret.shm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om social- och hälsovårdsministeriets anvisning: Tillämpning av lagstiftningen om yrkesutbildade personer i utvecklingen av verksamhetsmodeller för uppgiftsstrukturerna och uppgiftsfördelningen av social- och hälsovårdspersonalen

Landskapsregeringen har 14.02.2023 mottagit en begäran om utlåtande av social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriets anvisning är en del i ett förvaltningsövergripande program för att säkerställa en tillräcklig personal och tillgången till arbetskraft inom social- och hälsovården. Social- och hälsovårdsministeriets mål är att säkerställa en tillräcklig och tillgänglig personal genom att resurserna av yrkesutbildade personer allokeras så att man genom arbetsfördelningen kan svara på kundernas och patienternas behov genom att utnyttja alla personalgruppers yrkeskunskap.

Lagstiftningsbehörigheten

Social- och hälsovårdsministeriets anvisning rör frågor om socialvården och hälso- och sjukvården i stort samt yrkesutbildade person inom social- och hälsovården således berör lagförslaget rättsområden som hör till både Ålands och rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 18 § 12 punkten självstyrelselagen (1991:71) för Ålands utgör hälso- och sjukvård, landskapets lagstiftningsbehörighet, med de undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkten. 27 § 30 punkten stadgar att behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården, mediciner och produkter av läkemedelstyp och narkotiska ämnen, är rikets behörighet. Enligt detaljmotiveringen till 27 § 30 punkten i självstyrelselagens

regeringsproposition (RP 73/1990 rd) innefattar behörigheten över att vara verksam inom hälso- och sjukvården även rättigheter och skyldigheter kopplade till yrkesutövningen:

”30 punkten. Krav på behörighet för verksamhet inom hälso- och sjukvården skall regleras i rikslagstiftningen. Stadgandet avser att gälla behörighet även inom veterinär- och apoteksväsendet. Utan särskilt omnämnande har det ansetts klart att innehållet i Finland av personalen inom hälso- och vården är en riksangelägenhet. Detsamma gäller de rättigheter och skyldigheter som följer av yrkesutövningen inom nämnda område”

Enligt 18 § 13 punkten i självstyrelselagen, utgör socialvård, landskapets behörighet.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen konstaterar inledningsvis att det i dagsläget råder brist på personal inom såväl hälso- och sjukvård som socialvård. En anvisning som möjliggör en mera mångsidig användning av personal för olika uppgifter är därför välkommen. Den aktuella anvisningen innehåller ändå otydligheter, vilket kan göra den svår att tillämpa. Att, såsom framgår av anvisningen, skriva att andra personer med tillräcklig utbildning och kompetens får utföra uppgifter som hör till en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning eller legitimerad yrkesutbildad utan att närmare definiera vad de får göra och vad det innebär skapar stor förvirring i hur man ska tillämpa anvisningen.

Landskapsregeringen konstaterar även att den föreslagna uppluckringen kan riskera klient- och patientsäkerheten i och med att det inte är utbildad personal som utför uppgifterna vilket innebär att den vård som ges eventuellt inte håller sådan kvalitet som en yrkesutbildad person skulle kunna ge då den har rätt kompetens för uppgiften. Därtill kan det bli svårt att övervaka och utöva tillsyn över de verksamheten om det inte är yrkesutbildade personer som utför den. Valvras möjligheter att utföra sitt arbete urholkas då arbetsgivarna får möjlighet att själva bedöma ifall en person har lämplig kompetens för uppgiften.

Landskapsregeringen noterar att anvisningens sista stycke, på sida fem, är motstridig med vad som övrigt framgår av dokumentet. I detta stycke tar man upp vikten av att de yrkesutbildade utför de uppgifter som motsvarar varje yrkesgrupps utbildning. I övriga delar av anvisningen lyfter man i stället fram möjligheterna att andra än yrkesutbildade personer kan utföra dessa uppgifter. Här behöver man uppdatera och förtydliga anvisningen.

Avslutningsvis vill landskapsregeringen framhålla att det är bra att man ser över hur man kan säkerställa att det finns tillräckliga resurser inom socialvården och hälso- och sjukvården. Detta får ändå inte ske på bekostnad av klient- och patientsäkerheten. Anvisningen behöver förtydligas så att den blir enkel att tillämpa vilket medför att instanserna och arbetsgivarna vet exakt när man kan utnyttja andra resurser än yrkesutbildade och för vilka arbetsuppgifter.

Minister

Annette Holmberg-Jansson

Jurist

Marcus Söderholm

FÖR KÄNNEDOM

Ålands hälso- och sjukvård, registrator@ahs.ax

Mia Mäkinen, social- och hälsovårdsministeriet, mia.makinen@gov.fi